

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

♦ POLITIKAI NAPILAP ♦

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Szilisztria elesett

A német-bolgár csapatok bevették a második nagy dobrudsai román várat — A Kárpátokban visszavertük az orosz csapatok támadásait — Tűzharcok az Isonzonál és a tiroli fronton — A Somme-menti angol-francia rohamok összeomlottak

Debrecen, szeptember 10.

A német vezérkar jelenti, hogy Szilisztria a német-bolgár csapatok kezére került. A második román dunai vár, amely a román-orosz haderő terveiben oly fontos szerepre volt hivatva, rövid három nap elteltével osztozott Tutrakán sorsában és eleste a tutrakáni hídfő elvesztésénél is nagyobb csapást jelent Romániára nézve, amely rövid idő alatt 60 kilométeres Duna-frontot veszített. Hogy a diadalmas bolgár és német csapatok mekkora zsákmányt ejtettek az elfoglalt Szilisztriában, arról még nem kaptunk felvilágosítást, mert Ludendorff tábornok jelentése csupán magának a vár elesésének közlésére szorítkozik. Valószínű, hogy Szilisztria oláh-orosz védőserege okult a tutrakáni példán és amikor látta a vár tarthatatlan helyzetét, a Dunán át menekülni igyekezett. Szilisztria bevételét tehát aligha fogja ékesíteni olyan rengeteg fogoly- és ágyu-szám, amint Tutrakán esetében történt, mindamellett a tegnapi győzelem, tekintve Szilisztria stratégiai értékét, fölülmulja a tutrakáni diadal fontosságát is. Szilisztria elesete egyszersmind letagadhatatlan valóságában mutatja az oláh hadsereg inferioritását, amely ime, napokig sem képes helytállani egy modern haderővel szemben.

Az erdélyi fronton tegnap nem változott a helyzet. Ott, ahol az oláhok északi szárnya a bukovinai orosz haderőkhöz kapcsolódik, Dorna-Watra vidékén, a német csapatok is érintkezésbe léptek az új ellenséggel.

Az orosz hadszíntéren, a trónörökös vezérlete alatt álló szövetséges haderőknek csupán a déli szárnya harcolt az orosz csapatokkal, melyeknek a Czibo patak mentén megismételt támadásait sikeresen visszaverték. Galiciában a legutóbbi napok küzdelmeit nyugalom váltotta föl. A wolyhyniai szakaszon a Stochodmenti állásaink ellen intézett orosz előretörések meghiusultak.

Az olasz harctéren tegnap is csak ágyuharcok folytak. — A nyugati fronton az angolok és a franciák ismét nagyobb szabású támadást kezdtek a német Somme-vonal ellen, de nem jutottak előre.

A román háboru

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a Románia elleni arcvonalról:

A helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:

Szilisztria elesett. A románok és oroszok véres veszteségei az utóbbi harcokban nagyon jelentékenyeknek mutatkoznak.

A macedoniai arcvonalon nem történt különös jelentőségű esemény.

LUENDORFF,
első főszállásmester.

Szilisztria sikeres ostroma

Bécs, szeptember 10. A német és a bolgár nehéz ütegek három nap és három éjszaka lőtték Szilisztriát, olyan eredménnyel, hogy az ostromló csapatok már tegnapelőtt rohamtávolságra dolgozták előre magukat és Szilisztria erődíveit három oldalról körülzárták. — Az erőd védőcsapatainak sorsa ezzel meg volt pecsételve.

Szilisztriával a déli Dobrudsza legerősebb román hídfője és vára került a szövetségesek kezére. A határtól egészen Szilisztriáig most már több mint 60 kilométerre foglalták el a bolgárok és a németek a Duna partját.

Tutrakán eleste

Karlsruhe, szeptember 10. A svájci lapok jelentik Londonból: Az angol sajtó csöppet sem titkolja Tutrakán gyors eleste miatti csalódását. A német-bolgár csapatok viharos támadásának a román védősereg nem tudott ellenállani.

Genf, szeptember 10. Párisból jelentik: A hadügyi bizottságot a legutóbbi napokban ülésre hívták össze, amely meghallgatta Roques hadügyminiszternek szalonikii jelentését. Az ülés egybehívása a Tutrakán román erőd bevételének híre után történt, amelyet mértékadó francia helyen Sarraill tábornok tértelenségével magyaráznak.

A párisi sajtó ijedelme a bolgárok győzelmei miatt

Genf, szeptember 10. Az Echo de Paris írja: A csapás, amely Romániát Tutrakán elcsúszással érte, Erdélyben való előnyomulása dacára is nagyon kellemetlen. Ha Románia megőrizi hidegvérét, minden jóra fog fordulni. Tagadhatatlan, hogy a németeknek és a bolgároknak Tutrakán elfoglalásával megkönnyebbült a helyzetük és most már Bukarestet fenyegethetik.

Bern, szeptember 10. Tutrakán elfoglalása alkalmából Hervé azt kérdezi a Victoire-ban: hol vannak a portugál és az olasz csapatok és nem szándékoznak-e az oroszok a németekéhez hasonló erő kifejtésére. Ha Tutrakán néhány hét vagy egy hónap alatt nem tudják visszaszerezni, akkor Franciaországban nagy csalódás fogja érni a közvéleményt.

A Petit Parisien azt írja, hogy 250,000 orosz és 60,000 szerb van urban Bulgária ellen és ezekhez a csapatokhoz egy román hadsereg fog csatlakozni. A lap követeli, hogy ne Szófia, hanem egyenesen Konstantinápoly ellen nyomuljanak, hogy a Dardanellákat a Földközi-tengerrel való orosz forgalom számára még a tél beállta előtt megnyissák.

Egy bolgár vezérkari ezredes a tutrakáni győzelemről

Bécs, szeptember 10. A Neue Freie Presse mai számában vezetőhelyen beszélgetést közöl Nikiforov Markó bolgár vezérkari ezredessel, aki Bécsen keresztülutazott. Nikiforov többek között ezeket mondta:

— A tutrakáni bolgár győzelem nemcsak stratégiai, de erkölcsi szempontból is nagyje-

URANIA

Hétén Kedden szeptember 11-12.

Nordisk-műsor!

A koronagyémánt

kalandor történet 3 részben.

Főszereplők:
CARL LAURITZEN
ALF. BLÜTECHER
HINDING és VERDIER.

A legizgalmasabb és legmerészebb trükkök egy újszerű életről.

Tartalékos sugó

vigjáték.

Szerencsétlen Szerecsen

színmű.

Deutschland

Kedden

búvárhajó fogadtatása.

Előadások: 5-10, 7-ig

méréskelet, 7-10, 9-ig

rendes helyárral.

APOLLO

Ma, hétfőn

adások 5 órakor

született, 9 órakor

rendes helyárral.

Hella Moja

legújabb film-művésznő

első szereplése.

Romantikus dráma

újdonosság!

A könyvek úja

dráma 4 fejeletben.

Északtírol

természeti felvétel.

Gentlemann

vigjáték.

Adolár nyaral

bohózat.

lentőségű. A román katona lelke tudvalevőleg igen fogékony a külső benyomásokkal szemben és így most a harcban a román katonák lelkiállapotára nem lehet közömbös az a tény, hogy már az első összetűzésnél olyan *végzetes csapást* mértek a bolgárok a románokra.

— A tutrakani győzelem *stratégiai jelentőségét* az a tény is fokozza, hogy a románok Tutrakant a modern erődítési technika minden eszközével megerősítették.

A román hadsereg gyengeségének felsorolása után így folytatta az ezredes:

— Az én véleményem szerint a román hadsereg gyengeségét csak az oroszok tudják kiegyenlíteni, még pedig úgy, ha a román hadsereget számban messze meghaladó haderőt bocsátanak a románok rendelkezésére. Hogy azonban az oroszok, akiknek újonnan szervezett hadserege eddig is rengeteg nagy veszteségeket szenvedett, képesek-e erre, nem tudom. Az a lendület, melylyel a bolgár csapatok mindjárt az első rohamnál a román védelmi vonalat egy rendkívül megerősített ponton áttörték, nagy bizalommal tölthet el bennünket.

Az oláhok gaztette Dobricsban

Szófia, szeptember 10. A *Kambana* a következő részleteket írja a *dobricsi csatáról*:

A bolgár katonák rendkívül el voltak keseredve, amikor a dobricsi kaszárnyában *60 ártatlan bolgár holttestét találták*. Más bolgár elöljáróságokat a románok magukkal hurcoltak. Az orosz katonák kegyelemért könyörögtek, mire a bolgárok rájuk kiáltottak:

— Ki hívott benneteket ebbe a lakodalomba?!

Az oroszokat a feldühödött bolgárok leölték.

Dobrics lakói kitörő lelkesedéssel fogadták a bevomuló bolgárokat. A csata folyamán a nők és a gyermekek vedrekben hordozták a vizet, hogy a bolgárok gépfegyvereit lehűtsék.

Nagy lázadás Dobruzsában a román uralom ellen

Stockholm, szeptember 10. *Egész Dobruzsában veszedelmes fölkelés dühöng*. A jelt a román hadüzenet adta meg a lázadásnak. A fölkelés nemcsak az új területen, hanem a *régi Dobruzsában is elterjedt*, ahol izzó gyűlölet uralkodik Románia ellen rabló gazdasága miatt. A lakosság már régebb idő óta ellátta magát csempészett fegyverekkel és municióval. — A mozgalom *Szilisztriában* kezdődött. Az egész országból egybesereglett parasztok *küldték a bolgár lobogót*. A forradalom gyors leverésére egy *csendőrszázalókat* vezényeltek ki, de a *fölkelők élénk tüzeléssel fogadták a csendőrséget* és rövid idő alatt szétszórta. A fölkelők ez alkalommal *több mint 100 foglyot* ejtettek. Futótűzként terjedt el az eset hire egész Dobruzsában és mindenütt újabb fölkelés tört ki. Hogy az eseményeknek milyen politikai és katonai jelentősége van, arra vonatkozóan az eddigi hírek nem tájékoztatnak.

Ghenadiew hazaárulási pöre

Szófia, szeptember 10. (Magyar Távirati Iroda.) Tegnap kezdődött *Ghenadiew* volt miniszterelnök és társai hazaárulási bünpörének tárgyalása. A volt miniszterelnök és társai az ismeretes *Declosier-féle* megvesztegetési botrány folytán kerültek a vádlottak padjára. Azal vádolják őket, hogy idegen államok szolgálatában saját hazájuk ellen bünt követtek el, amikor *francia pénzért az entente-hatalmak javára való fordulatot akartak előidézni Bulgáriában*. A vizsgálat kiderítette, hogy Declosier *első részlet gyanánt 20 millió koronát osztott*

szét közöttük. A tárgyalás, melyre csaknem az összes előkelő bolgár politikust beidézték tanukul, előreláthatóan hosszú ideig eltart.

Az orosz háború

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről*:

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg-arcvonalai: A Cziribó-völgytől nyugatra állásaink ellen intézett ellenséges támadást visszavertük.

Kelet-Galiciában csend állott be. Másikülben nincs semmi különös esemény.

Lipótbajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonalai: A harci tevékenység helyenkint megélénkült. A Stochod alsó folyásánál az ellenség egy támadási kísérletét tüzéségünk zárótüze meghusította.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről*:

A Stochod mentén Stara-Czerwysze mellett álló bajor csapatok ellen intézett ismételt hiábavaló orosz támadásoktól eltekintve, a helyzet a tengertől a Kárpátokig változatlan.

A Kárpátokban az ellenség tovább folytatta támadásait. Schipottól nyugatra tért nyert, különben mindenütt visszavertük. Dorna-Watrától délre a német csapatok érintkezésbe jutottak román erőkkel.

LUENDORFF, első főszállásmester.

A bukovinai harcok

Sajtóhadiszállás, szeptember 10. A bukovinai fronton az orosz támadások hevessége jelentékenyen fokozódott. A *Kirlibaba* folyó és a *Cibo* patak forrásvidékei között levő területen és ettől északra heves pergőtűz után az oroszok nagy tömegekben megtámadták a német csapatok által megszállott magaslatokat. — A harcok középpontjában az 1500 méteres *Tomnauk* hegyhát és a *Capultól* északra augusztus közepén visszafoglalt magaslatok: *Stara Wipeczyna*, *Stara Obeczyna* és a *Magura* állottak. Heves harcok után sikerült az oroszoknak a centrumban előretörni és *visszafoglalni a Stara Wipeczynát és Stara Obeczynát*. A szövetséges csapatok erre ismét régi állásukba vonultak vissza a Cziribó pataktól nyugatra, ahol egy hónappal ezelőtt állottak.

Orosz erődítések a svéd határon

Genf, szeptember 10. *Stockholmból* érkezett táviratok szerint a svéd határakosság körében nagy a nyugtalanság, mert az oroszok az egész finn határ mentén megkezdték a *lövészárkok építését*. Finn-Lappországnak csaknem összes városait erődökkel vették körül.

Zavargások Odesszában

Stockholm, szeptember 10. *Odesszában legutóbb nagy munkászavargások* voltak, melyekről a cenzura nem enged a lapoknak részletes tudósítást közölni. A *Rjecs* azt írja, hogy midőn a *Nikolajevszki-téren* elterjedt az a hír, hogy a rendőrök egy munkást holtravertek, nagy tömeg gyűlt egybe és megtámadta a rendőrség épületét. A dühöngő tömeg az odesszai rendőrfőnököt és több embert súlyosan meg-

sebesített. Két asszonyt, akik állítólag felbujtogatták a népet, letartóztattak és súlyos börtönbüntetésre ítélték.

A belga-francia harctér

Berlin, szeptember 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről*:

A Somme-csata a tegnapelőtti harci szünet után tovább folyik. A Thiepval és Combles között 15 kilométer széles arcvonalon intézett roham a Marschal báró és Kirchbach tábornokok parancsnoksága alatt álló csapatok kitérésén megtört. Longueval és Ginchynél a közelharcok még nem fejeződtek be. A Barleux—Belloy szakaszon Quas tábornok csapatai véresen visszaverték a franciákat. Chaurestől északnyugatra néhány árokrész megtisztítása alkalmával foglyokat ejtettünk és 6 gépfegyvert zsákmányoltunk.

A Maas jobb partján a Thlaumont-erődnél és Fleurytól keletre újabb ütökzetek látszódtak le. A benyomult ellenséget ellentámadással visszavetettük.

Légiharcban főképen a Somme mentén az utóbbi napokban ellenségeink 9, védőtűzünk folytán 3 repülőgépet vesztek. Bölke kapitány a huszonkettedik ellenséges repülőt lőtte le.

LUENDORFF, első főszállásmester.

Az angolok és franciák ágyutüze

Genf, szeptember 10. A lyoni *Nouvelliste* haditudósítója jelenti: *A Somme-fronton* a kölcsönös ágyuzás most olyan heves, mint amilyen még sohasem volt. A francia és angol ütegek 50 kilométeres fronton mindenféle kaliberű lövedékek ezreivel árasztják el a német vonalakat. Tűzbeborult az egész látóhatár.

Az angol ujoncozás

Hága, szeptember 10. A londoni lapok az angol ujoncozásra vonatkozó újabb rendeleteket közölnék. *Október 7-én behívják a 18 évet és hét hónapot betöltött ifjakat*. A 17 évesek és a fiatalabbak önként jelentkezhetnek, de csak 18-ik évük betöltése után vonulnak be.

A *Jewish Chronicle* című lap egy *kanadai zsidó zászlóalj* alakításáról értesít.

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről*:

Nincs semmi különös esemény.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A görög hadsereg az entente halálos ellensége

Genf, szeptember 10. A *Petit Journal* jelenti: Az a diplomáciai siker, melyet az entente Romániával elért, úgy látszik, mégsem tette olyan egyszerűvé a görög problémát, mint a hogy eleinte remélték. *A görög hadsereg, amely Venizelosban látja minden szenvedés okozóját, kilenczéd részben lelkes híve a központi hatalmaknak*. Ezen a választások sem fognak változtatni, mert nem a nép, hanem a görög hadsereg lett az entente halálos ellensége.

A görög király és Venizelos

Lugano, szeptember 10. Mint a *Popolo d' Italia* jelenti Rómából, *Konstantin* király és Venizelos között tényleg létrejött egy meg-

egyezés, amely azonban kizárólag arra vonatkozik, hogy a Zaimis-kormány jóindulatu semlegességet fog tanúsítani az entente-hatalmakkal szemben. Konstantin király nem akar végleges kötelezettségeket vállalni. — Jól értesült helyről még arról értesül a lap, hogy a görög hadsereg, különösen mivel a venizelisták igen csekély számmal vannak benne, olyan állapotban van, hogy a háboruban való részvétele inkább nyugtalanságra adna okot, semmint támogatásul szolgálna.

* * *

Az olasz háború

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A tenger melléki arcvonalon a Karst-fensík és a tolimeni hídfő erős ellenséges tüzérségi tűz alatt állott.

A tiroli arcvonal egyes szakaszain az élénkebb tüzérségi- és járőrtevékenység tovább tart. A Travnigolo-völgytől északra csapataink elpusztítottak egy előretolt ellenséges fedezetet és ez alkalommal az ellenségnek, a nélkül, hogy egy emberünket is elvesztettük volna, tekintélyes veszteséget okoztak.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A törökök harcai A mekkai fölkelés leverése

Bécs, szeptember 10. A Pol. Korr. jelenti Konstantinápolyból: A Hussein pasa, volt mekkai emir által Hedszban angol támogatással szított fölkelés elnyomása kielégítő módon előrehalad. A fölkelők a Medinából ellenük vonult csapatoktól érzékeny vereséget szenvedtek és minden irányban szétszóródtak. Bizonyosra vehető, hogy a csapatok legközelebb elérik Mekkát.

Borzalmas villamos baleset a Ferenc József-úton

Egy kis fiú a villamoskocsi alatt

Ma délután borzalmas szerencsétlenség történt a főposta előtt. A villamosvasut 26. számú kocsija, amelyhez egy pótkocsi is volt kapcsolva, elgázolt egy 9 éves gyermeket. A szerencsétlenség annál borzalmasabb volt, mert a Ferenc József-úton ez időben ezernyi ember sétált, akik mind szemtanúi voltak a véres balesetnek.

Délután 5 órakor a Nagyerdő felől közelített a 26-os villamos, amelyen testvérével együtt volt Éliás György, egy 9 éves fiúcska. A postaépület előtti megállónál mind a ketten le akartak szállani. Előbb a leány lépett le, azután akart a kisfiú leszállani. Azonban a kis Éliás György még a lépcsőkön állott, amikor a villamos megindult és a kis gyermek a villamos kocsis hátsó kereke alá került. E pillanatban a járőrök, különösen a nők ajkairól rémes sikoltás hangzott föl s a kocsi alá került gyermek sikoltozása és jajgatása is egy másodperc alatt fölverte az egész Piac-utcát. A villamos kocsis azonban még tovább haladt s mintegy 12 méternyi távolságra állott meg, amikor az összefutó emberek tolongására és a hátsó kocsiból hangzó cseppet sem figyelmes lett a kocsivezető.

A villamos kocsis hátsó kereke a gyermek bal lábát térdén felül levágta, a feje pedig összezúzódott. A fiúcska még akkor is vonaglott és jajgatva sirt, amikor a kocsi alól kiemelték s a postaépületbe vitték, ahol a gyorsan megjelent mentők kötötték be.

A mentőlegénység munkája után érkezett meg csak a rendőrség ügyeletes tisztje.

A szerencsétlenség borzalmaival növelte a kis fiút kísérő leányka sikoltozása, akit idegen emberek támogattak és szinte lefogták, mert önkívületi állapotban futkosott az utcán.

A fényes nappal, óriási közönség előtt történt véres szerencsétlenség a közönség körében nagy fölháborodást idézett elő és nem egy helyről elkeseredett, sőt fenyegető hangok hallatszottak a villamos vasut személynéje ellen.

A helyszíni szemlén megjelent Majerszky Mihály helyi vasúti igazgató, aki azonnal megindította a vizsgálatot. A villamos közlekedés egy félóránál hosszabb ideig szünetelt és a kocsik a postaépülettől a városháza épületéig terjedő hosszú sorban megtorlódva várakoztak.

A kis fiú állapota reménytelen.

Romániát legyőzzük

Debreceni török fiúk a háborúról

Néhány év óta a balkáni eseményekkel kapcsolatban a török-magyar rokonérzés külső jelekben is kifejezésre jut, különösen abban, hogy török ifjak jöttek Magyarországra s többben éppen Debrecenbe, ahol az iskolákba iratkoztak be. A szövetséges viszony, amelyet most ellenségeinkkel szemben vérrrel és vassal erősít meg a magyar és török, még közelebb hozta a két nemzetet. Csak természetes tehát, hogy ez iskolai évre is érkeztek Debrecenbe török ifjak, akik műszaki pályára készülnek. A debreceni fémipariskolába négy török fiatalember iratkozott be, akik valamennyien előkelő konstantinápolyi családok gyermekei. A négy fiatalember Sulejman Nesad, egy a német hadseregben szolgáló török tiszt öcsese, Khamil Mehmed, egy konstantinápolyi postahivatal főnökének fia, Ali Nadji, a „Hamidje” hadihajó egyik tisztjének fia és Abdul Hamid, egy török törzstiszt gyermeke. Mind a négy fiú szerényen áll meg munkapadja előtt a lakatosműhelyben, amikor hozzá lép a műhelyfőnök és az igazgató. Élénk, csillogó szemük kérdően tekint az érkezőre; zavar nélkül hallgatják a hozzájuk intézett kérdéseket, amelyekre nehezen, de mégis magyarul igyekeznek válaszolni, keverve a választ némettel, törökkel. Ha valamelyikük, vagy éppen egyikük sem érti meg a kérdést, hamar összebujaik és majdnem olaszos összevisszasággal kezdenek egyszerre beszélni egymáshoz. Beszédüket gesztusokkal kísérik. Nemzetiségükre igen büszkék, önérzeteik s ha azt hiszik, hogy valamiben valaki megsértette őket, haragosan mutogatnak fezüikre:

— Jó igazgató, bántotta, nem szabad a fezem megsérteni!

Otthonukkal állandó összeköttetésben vannak s talán az elsők voltak, akik tudták, hogy török csapatok mennek Galiciába. Ezeket a napokon állandóan a pálvandvaron voltak, ahol felsőbb engedéllyel beszélgettek is a török katonákkal. De csak a törökökkel. A mohamedán bosnyákokkal nem igen rokonszenveznek. — Mondták nekik, hogy azok is mohamedánok. Vállvonogatva felelték:

— Mohamed, mohamed, de nem van török!

A háborúról azt az érzést és valóban fanatikus hitet hozták magukkal, hogy a háború csakis tökéletes győzelmünkkel végződhetik. A németekről és magyarokról szinte rajongó szeretettel beszélnek:

— Germán, magyar, nagyon szeretek. Nagyon jó itt, Magyar fiú nagyon jó.

Amikor meghallották a román hadtiszert s megmondták nekik, hogy törökök is küzdenek Románia ellen, megvetőleg vonogatták a vállukat és miközben két tenyerüket össze-dörzsölték, így szólaltak:

— Egy hónap vége.

Jelezték ezzel, hogy egy hónap alatt összemorzsolják a törökök Romániát.

Legtöbbször Ali Bey-jel, aki a török kormány kiküldöttje a debreceni patkógyárnál, vannak együtt. Ezt a honfitársukat nagyon szeretik. Amikor feladatot irnak, szinte egyöntetűen írják:

„Velevoltunk Ali Beyjel. Kevés van pénzem...”

Ez utóbbi mondat arra vonatkozik, hogy zsebpénzeiket, amellyel hazulról bőven ellátják őket, — havonként 300—400 koronát kapnak — Sztankay igazgató csak részletekben adja ki nekik s mindig megszámloltatja őket.

Egyébként nagyon szorgalmas fiúk s szívesen, szeretettel vannak a magyar fiúkkal.

HIREK

* * *

— Vértessy Gyula dr. kir. tanácsos. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Vértessy Gyula drnak, Veszprém vármegye kir. tanfelügyelőjének a királyi tanácsosi címet adományozta. Vértessy nemcsak mint tanfelügyelő, de mint kiváló író is országos nevet vívott ki magának. A kiüntetés hírére Debrecenben, ahol Vértessy Gyula drnak számos tisztelője van, őszinte örömmel fogadták.

— Kihirdették a statáriumot Debrecenben. A temesvári cs. és kir. katonai parancsnok, Hess altábornagy által kibocsátott rendelet értelmében a rögtönítélő eljárás Debrecen város területén is életbe léptetett. Az erre vonatkozó rendelet ma jelent meg s emnéfogva a mai nappal lép életbe. A rögtönítélő eljárásról szóló hirdetmény a szokásos rendelkezéseket és figyelmeztetéseket tartalmazza és mindazokra vonatkozik, akik akár a katonai bírások alá tartoznak, vagy akik — bár polgári egyének, de az 1914. július 27-én kibocsátott kormányrendelet értelmében a katonai büntető bírásoknak lehetnek alávetve. A büntetteket, amelyeknek elkövetése esetén a rögtönítélő eljárás szabályai és ezek alkalmazása lép életbe, a hirdetmény taxatív felsorolja. A rögtönítélő eljárási határozmányok a felsorolt büntettek kíséretére, valamint a büntársakra és büntetésre is teljes mérvben nyerne alkalmazást. A büntetés kötel vagy agyonlövés általi halál.

— Házasság. Várady Sándor dr. debreceni kir. ítélőtáblai bíró, jelenleg főhadnagy-hadbíró, holnap tartja esküvőjét Leibnichan Somogyi Mária urleánnyal.

— Az új lisztjegyek. A városi tanács ma a következő közlést adta ki: Azok részére, akik saját házi szükségletükre vásárlási igazolványt nem nyertek, a liszt- és kenyérjegyek kiosztása szeptember 11-én, hétfőn kezdődik és szeptember 23-ig tart, naponta d. e. 8—1 óráig, d. u. 3—5 óráig, vasárnap d. e. 8—12 óráig. — Mostan a szeptember 17-től október 14-ig terjedő időre adják ki a liszt- és kenyérjegyeket azoknak, akiknek a hatósági ellátásra való igénye már beállott, vagy a négy hét alatt állt be. Az A., Á., B., C., Cs. betűvel kezdődő utcák lakói a tüzoltó-laktanyában, az F., G., Gy., H., I., J. betűs utcák lakói a ref. egyház bérpalotájában Hatvan-utca 1. szám alatt, a K., L., M., N., O., Ö., P. betűs utcák a Szent Anna-utca 12. szám alatt, az R., S., Sz., T. betűs utcák lakói a Simonffy-utca 2. szám alatt, a D., E., É., U., V., Z., Zs. betűs utcák kertészek, erdőség, mezőség, telepek és tanyák lakói, intézmények, testületek részére a Csapó-utca 15. szám alatti lisztirodában adják ki a jegyeket.

— Erdélyi mágnások, akik szekéren menekültek. Nagyváradról jelentik: Az erdélyi mágnások egy serege batárok, fogatokon, társzekereken érkezett kedden Nagyváradra. Valóságos karaván-módrá menekültek. Az immár egy hét óta tartó vonatszűfolság miatt határozották el, hogy szekereken hagyják el lakhelyeiket. Felpakolták ékszerüket, drágaságukat, szőnyegeiket és Nagyváradra mint egy hatalmas tréner érkeztek meg. Köztük van Pekry Géza gróf (Dicsőszentmárton), Pekry Sándor, báró Bornemissza Jánosné, báró Kemény Gabriella, Eperjessy Béláné, báró Bánffy Zoltáné, Odescalchy Eugénia hercegnő és

Sándor Gézáé leányaival. Elmondták, hogy az első éjszakát Tordán töltötték. Hosszabb ideig maradtak Bánffyhadon és két napig Kolozsvárott. Az erdélyi mánásokot Nagyváradon Széchenyi Miklós gróf püspök látta vendégül.

— **Signum laudis.** A király elrendelte, hogy Felsőbányai Laszner Zoltán 16. huszárezredbeli, Nagy Kálmán 39. gyalogezredbeli hadnagyoknak, Forró László 3. népfőlkelő gyalogezredbeli főhadnagyának a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék, egyben Józsa Ödön dr. főorvosnak a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **A református tanítók háborus pótléka.** A presbitériumból kiküldött bizottság ma ülésezett a református tanítók háborus pótléka ügyében. A bizottság hosszas és beható tárgyalás után megállapította, hogy a pótlék megadása elől elzárkózni nem lehet, mert kétség-telen, hogy amikor minden állami és községi alkalmazott megkapta már két év előtt ezt a pótlékot, amellyel amugy is csak kis mértékben van segítve rajtuk. A református tanítók kar nagy bizalommal tekint a kérdés eldöntésére, mert kérésének szerény mértéke biztosítja részére a döntő faktorok jóakarátát.

— **Visszatérés a középeurópai időszámításra.** A kereskedelemügyi miniszter utalással a m. kir. minisztériumnak az 1916. évi május hó 1-től szeptember végéig alkalmazandó új időszámításról kiadott rendeletére, felhívta a vasutigazgatóságokat, hogy a vasuti hivatalos óráknak szeptember 30-ról október 1-re hajlító éjjel 1 órakor leendő visszaigazítása iránt intézkedjenek. A vonatokat tehát október 1-től kezdve ismét középeurópai időszámítás szerint közlekednek.

— **Debrecen szab. kir. város zeneiskolájában** f. hó 14-én kezdődik a tanítás. Ez ideig a beiratkozások naponta d. e. 10—1-ig tartanak. Tandij a zongora, hegedű, ének és gordonka tanszakon a melléktárgyak díjával együtt évi 100 korona, mely 10 koronás havi részletekben is fizethető. Beiratáskor 10 korona fizetendő. Bővebb értesítéssel az igazgatóság szolgál. (Vár-u. 1. Telefon 336.)

— **A Dobruđa története.** Oláhország 1878-ban kénytelen volt Bessarabiát Oroszországnak adni s érte a Dobruđát kapta. Elvesztette a gazdag és virágzó Bessarabiát s egy mocsaras, szegényes vidéket kapott érte, amelyben minden elképzelhető nép lakott, amelyek között az oláhok kisebbségben voltak. Ez volt Oroszország hálája a pleznai segítségért. Károly király meg engedelmeskedni volt kénytelen, de szívében sohasem bocsátott meg Oroszországnak. A román politika évtizedeken át arra áhított, hogy Bessarabiát visszaszerezze. Az északi Dobruđa az oláh királyságnak azóta értékes alkotórésze lett. A Konstanzaig vezető vasut a legrövidebb összekötő kapocs lett Középeurópa és Konstaninápoly között. Gazdasági tekintetben a Dobruđa még ma sem ér sokat. Földjéből még az ottlakók sem tudnak megélni. A különböző népfajok nem férnek össze egymással. A parasztagdálkodás a legalacsonyabb fokon van és a kultúra is a lehető legkezdetelegesebb. A legnagyobb helység Konstanza, 28,000 lakosával. Egyébként egy négyszögkilométerre csak harminc ember esik. Stratégiai tekintetben nagy fontossága van a Dobruđának Romániára nézve, különösen miután 1913-ban sikerült neki a védtelen bolgároktól Szilisztriát és Balcsikot elrabolni. A Dobruđa valamennyi balkáni háborúban az oroszok betörő kapuja volt. 1828-ban keltek itt először át a Dunán, azután megismélték 1854-ben, amikor seregük a Traján-fal mentén állott föl. Ez a fal Csernavodától a Dobruđán keresztül egész Konstanzaig terjed, 3—6 méter magas s nyugati felében széles vízárkokkal van megvédelmezve. A falat a stratégiai tekintetben fontos bukarest—konstanza vasut szeli, amely egyébként a fallal párhuzamosan halad. A vasutat 1860-ban kezdték építeni, de csak akkor lett igazán fontos világot,

amikor 1895-ben elkészült Csernavoda mellett a husz kilométer hosszú vasuti hid, amely a nyugateurópai vasutakat Bukaresten át a Fekete-tengerrel kötötte össze. A mostani háborúban is a Dobruđán át vonult föl az oláh-orosz hadsereg. Ez a fölvonuló pont körülbelül háromszázötven kilométer széles s ezen az egész fronton harcban állnak a németek és a bolgárok az oláhokkal és az oroszokkal.

— **Harszerü lövészet.** A cs. és kir. 75. gyalogezred pótzászlóalja 12-én és 13-án reggel 7 órától délután 1 óráig a Sárkut-tanya mellett éles töltéssel céllovészetet tart. Ez idő alatt a környéken tartózkodni tilos és a közlekedés is meg van tiltva.

— **Halmágyi divatházába** az őszi női felöltő- és kosztium-ujdonságok megérkeztek.

— **Tüz.** Ma délután 2 órakor tüzet jeleztek a Kossuth-utcai temetőből. A tüzoltóság kis is vonult, de munkája nem akadt, mert játszó síhederek csupán egy bozótot gyújtottak föl, a melyet azonban az ott sétálók maguk eloltottak.

— **Lakás tanulóknak.** A ref. főgimnázium a bentlakásra fölvevő növendékeket ismét magánházaknál bérelt lakásokban helyezi el, mivel a bentlakás helyiségeit a katonaság lefoglalta. Aki tehát hajlandó tanulókat lakásra elfogadni, menél előbb jelentkezék a főgimnázium igazgatóságánál, Péterfia 1.

— **Tankönyvek** új vagy ódon állapotban, valamint iskolaszerek az összes iskolák számára kaphatók **Hegedűs és Sándor** cégnél, Piac-utca 34.

— **Összegezt gyermek.** A gyermekmenhely által gondozásba kiadott kilenc éves Károly Erzsébet ruhája tegnap eddig ismeretlen módon tüzet fogott és a kisleány oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a közkörházban néhány órai kintlás után meghalt. Az ügyészség elrendelte a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség.

— **Névmagyarosítás.** London Henrik debreceni lakos belügyminiszteri engedéllyel családi nevét Hajdu-ra változtatta.

— **Halmágyi divatházában** intézeti ruhák és kabátok dus választékban.

— **Alföldy Károly tánciskolájában** az őszi tanfolyam szeptember hó 11-én megkezdődik. Beiratások eszközölhetők Péterfia-u. 2. sz.

— **Iskolakönyvek** használt állapotban féláron, új állapotban rendes bolti áron kaphatók Antalffy Józsefnél, Szent Anna-utca 13.

SZERETETADOMÁNYOKAT KÉR
a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye. Budapest, IV., Váci-utca 38.
Adakozzunk a Vörös Keresztnek!

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

HÉTFŐ: *Othón.*
KEDD: *Cigányprimás.*
SZERDA: *Boszorkány.*
CSÜTÖRTÖK: *Böregér.*

A színházi iroda hírei. Ma, hétfőn az *Othón* kerül színre Rettégi Margittal, kinek e szerep egyike a legjobb alakításának. Kivüle részt vesznek a darabban még Borosnyai Kató, Szücs Irén, Thuróczy, Kemény, Kovács és Szakács. Ezen előadásra máris nagy érdeklődést tanúsít a közönség. Holnap, kedden a *Cigányprimás* kerül előadásra Borbély Lillivel, a debreceni közönség régi kedvencével.

Hella Moja. Ma egy új film-művésznőt fog megismerni az Apollo közönsége, akinek csodás szépségéről és művészetéről a világlapok a legnagyobb elismeréssel írtak. Hella Moja rohamos léptekkel foglalta el a népszerűség trónusát és mint az a mai bemutatón ki fog tűnni, nem méltánytalanul. Az Apollo mai bemutatóján — „Könyvek útja”, romantikus dráma 4 felvonásban — ugyanis a főszerepet Hella Moja játssza. — A hatásos szép kép ma két előadásban — 5 órakor mérsékelt, 9 órakor rendes helyárrakkal — lesz műsoron.

Apró hirdetések

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szölgötvas fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Aranyat-ézüstöt, brilliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulát) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban vesznek. Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett; esetleg haszonbérbe is kiadó:
Hajduszoboszlón lévő 74 hold föld tanyával, Hajduböszörményben lévő 190 hold föld tanyával, Halápon 12 hold föld kaszáló.
Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17. sz.

Lapkihordásra asszonyok felvételnek a kiadóhivatalban.

Megjelent

Uray Sándor ref. lelkész

Örökzöld koszoru

hőseink sírhalmára vigasztaló és megnyugtató könyvecske

10-ik kiadása.

Aki ezt a nagy elterjedésű, gyönyörűen összeállított, egész vászonkötésben lévő, lelket felvidító könyvet még nem szerezte be,

1 koronáért

megkaphatja kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49.

Istela könyvek az összes iskolák részére füzetek, író- és rajzszerkeszt. még mindig olcsón kaphatók Fröhlich-féle könyv- és papírkereskedésben Szentanna-utca 1.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett:
Csapó-utca 23. szám alatt lévő ház,
Király-utca 9. szám alatt lévő ház,
Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Zálogcédulát, törött aranyat, ézüstöt, brilliáns ékszert vesznek és olcsón eladok. Krámer, Arany Bika-bérlház 3.

Szenvigazta ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Veszek

káposztát, sárgarépát, takarmányröpát, hagymát, paradisosmot, veteményt, fűszereket és gyümölcsöt.

Vass Samu

BUDAPEST, Aggteleky-utca 17.

Somessy László cég

Hajdúvármegye szállítója

Intézeti fehérneműek

Matracok — paplanok — takarók
harisnyák — zsebkendők

óriási raktára!

Helyiségváltoztatás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy évtizedek óta fennálló, jó hírnévnek örvendő

fűszer-, gyarmat-, festék- és rövidáru nagykereskedésemet

Dégenfeld-tér 7. sz. a.

a Nemzeti Nagy Bazár volt helyiségébe helyeztem át.

Teljes tisztelettel

LINDENFELD J. Jenő.